

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΑ ΣΙΓΙΛΛΙΑ ΤΩΝ ΜΟΝΩΝ ΑΡΣΑΝΗ ΚΑΙ ΧΑΛΕΒΗ ΡΕΘΥΜΝΗΣ

Δημοσιεύω κατωτέρω δύο πατριαρχικά ἐν μεμβράναις σιγίλλια, ἀναγόμενα εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ρεθύμνης κειμένων μοναστηρίων τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Ἀρσανί καὶ τῆς διαλελυμένης ἤδη Μονῆς Χαλεβῆ, τῆς τιμωμένης ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.

Ἀμφότερα τὰ σιγίλλια ταῦτα ἀνεῦρον μεταξὺ τῶν ἐγγράφων τοῦ ἀειμνήστου θείου μου, Μητροπολίτου Κρήτης, Τιμοθέου Βενέρη. Διὰ τούτων, ἀνανεοῦται ἡ σταυροπηγιακὴ ἀξία τῶν μονῶν τούτων, ἧτις εἶχε παύσει ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μητροπολίτου Κρήτης Γερασίμου τοῦ ἀπὸ Μονεμβασίας, γνωστοῦ καὶ ὡς Λετίτζης (1725 - 1755) ¹.

Τὰ ἔγγραφα ταῦτα κατὰ πᾶσαν πιθανότητα παρελήφθησαν ἀπὸ τῆς Μονῆς Ἀρσανίου, ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου θείου μου, ἐπὶ τῷ σκοπῷ δημοσιεύσεώς των, πλὴν ὅμως λόγῳ τῶν ἐξαιρετικῶν περιστάσεων καὶ τοῦ ἐπελθόντος θανάτου του, παρέμειναν ταῦτα ἀδημοσίευτα ².

Προβαίνουσα νῦν εἰς τὴν δημοσίευσίν των, νομίζω ὅτι ἐκπληρῶ ἱερὸν καθῆκον ἀπέναντι τῆς μνήμης, τοῦ τόσον διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ

¹) Βλ. περιοδικὸν «Ἑλληνικά», 4ος, σ. 246, Διογ. Ζακυθηνοῦ, Ἀνέκδοτα πατριαρχικά ἔγγραφα τῶν χρόνων τῆς Τουρκοκρατίας, ὅπου ρητῶς ἀναφέρονται ἐν τῷ ἐκδοθέντι κατὰ τὸ ἔτος 1778 πατριαρχικῷ σιγίλλῳ, ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἀνανεώσεως τῆς σταυροπηγιακῆς ἀξίας τῆς Μονῆς Ἀρσανί τὰ ἀκόλουθα: «εἶτα δὲ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ μακαρίτου μητροπολίτου Κρήτης Γερασίμου, ἀνδρὸς ὠφελίμου φανέντος, καὶ λυσσιτελοῦς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ καὶ μητροπόλει ταύτῃ τῆς Κρήτης, ἐπιδοθέντων αὐτῷ πάντων τῶν ἐν τῇ Κρήτῃ σταυροπηγιακῶν μοναστηρίων καὶ ἐνοριακῶν γεγονότων . . .». Ὁ ἐν τῷ πατριαρχικῷ τούτῳ σιγίλλῳ ἀναφερόμενος μητροπολίτης Κρήτης εἶναι ὁ ἀπὸ Μονεμβασίας Γεράσιμος, γνωστὸς καὶ ὡς Λετίτζης, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ὁποίου ἐπῆλθε ποιά τις ἡσυχία καὶ τακτοποίησις τῶν ἐν Κρήτῃ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων. Βλ. «Κρητικὰ Χρονικά», Εὐμενίου Φανοῦράκη, Ἀνέκδοτα ἐκκλησιαστικά ἔγγραφα, Τομ. Ιος σ. 156. Περὶ τοῦ προηγηθέντος τοῦ Γερασίμου Λετίτζη, ὁμωνύμου μητροπολίτου τῆς Κρήτης, ἦτοι τοῦ ἀπὸ Κισάμου Γερασίμου, οὐδεὶς δύναται νὰ γίνῃ λόγος, καθόσον οὗτος ὡς ἀποστάτης εἰς οὐδεμίαν εὐρίσκειτο ἐπαφὴν μετὰ τῶν Πατριαρχείων.

²) Ὁ κ. Διογ. Ζακυθηνὸς ἐν Ε.Ε.Κ.Σ. Τομ. Β', σ. 523 ὁμιλεῖ περὶ δύο παλαιῶν σιγίλλιδων ἐν μεμβράναις γραμμῶν, εὐρισκομένων ἄλλοτε ἐν τῇ Μονῇ Ἀρσανίου, μὴ ἀνευρεθέντων ὅμως κατὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην ἐπιθεώρησιν τὸ ἔτος 1938. Ὑποθέτω ὅτι ταῦτα θὰ εἶχον παραληφθῆ παρὰ τοῦ ἀειμνήστου θείου μου πρὸς μελέτην καὶ δημοσίευσιν ἐν εὐθέτῳ καιρῷ.

τόπου πονήσαντος ἀνδρός, συμβάλουσα ἐνταυτῷ καὶ εἰς τὴν κατ' ἐλάχιστον διαφώτισιν τῆς ἱστορίας τῶν Μονῶν τούτων τῆς πατρίδος μας³.

1

Σιγίλλιῶδες ἐν μεμβράνῃ γράμμα τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἀνθίμου Δ' (τὸ β') δι' οὗ ἀνανεοῦται ἡ σταυροπηγιακὴ ἀξία τοῦ ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Ρεθύμνης Μοναστηρίου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ ἐπιλεγομένου Ἀρσάνη.

Ἐν πρωτοτύπῳ ἐπὶ μεμβράνης, διαστάσεων μετὰ τῆς γλώσσης 0,60×0,42. Ἡ μεμβράνη ὀξυνομένη εἰς τὸ κάτω μέρος σχηματίζει γλώσσαν μετὰ ὀκτώ ὀπῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων διατηρεῖται τὸ νῆμα τῆς μὴ σωζομένης πατριαρχικῆς βούλλας. Γενικὴ κατάστασις ἀρίστη. Ἐπὶ τοῦ νότου ἀναγινώσκομεν: «Ἡ ἱερὰ μονὴ τοῦ ἀρσανίου θὰ δώσῃ γρ. 3375».

† Ἀνθιμος¹ ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Τῆς Ἐκκλησιαστικῆς περὶ πάντα προνοίας περισπούδαστον καὶ προῦργισαίτατον ἔργον τελεῖ τὸ συνιστᾶν ὑπερφερόντως καὶ κρατύνειν ὡς ἔνεστι τὰ | καλῶς καὶ εὐλόγως προχωρήσαντα τῶν ἔργων. ἀνθ' οὗτου καὶ κατ' ἔχρος ἐπόμενοι τοῖς φθάσασιν, οἱ τὴν πνευματικὴν διαδεξάμενοι προσασίαν, περι | ἔπειν ὅλη δυνάμει τὰ συμφερόντως ἐξευροσμένα οὐκ ἀπαναίοντα, καὶ μάλιστα τὰ κατὰ φιλοτιμίαν ἐπικεχορηγημένα τοῖς Ἱεροῖς μοναστηρίοις γερα | ρὰ προνόμια ἐπικυροῦν καὶ ἀνανεοῦν, καθάπερ καὶ ἡμεῖς αὐτὸ τοῦτο ἐπὶ τοῦ παρόντος ποιούμεθα. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν οἱ Ὀσιώτατοι Πατέρες τοῦ κατὰ τὴν | νῆσον Κρήτην ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ Ρεθύμνης κειμένου Ἱεροῦ καὶ σεβασμίου Μοναστηρίου τιμωμένου ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἐπιλεγομένου Ἀρσάνη², ἐμ | φανισθέντες ἤδη τῇ ἡμῶν Μειριότητι προκαθημένη συνοδικῶς διὰ κοινῆς ἐνοφραγίστου Μοναστηριακῆς αὐτῶν ἀναφορᾶς, καὶ δηλοποιήσαντες, ὅτι ἔνεκα τῶν | καιρικῶν περιστάσεων καὶ ἀνωμαλιῶν ἀπωλέσθησαν τὰ ἐπικεχορηγημένα τῇ Μονῇ αὐτῶν Πατριαρχικὰ καὶ Συνοδικὰ σιγγιλλιῶδη Γράμματα³, τὰ τὴν | σταυροπηγιακὴν αὐτῆς ἀξίαν, χάριν τε καὶ ἐλευθερίαν ἐμφαίνοντα, ἐξητήσαντο θερμοῶς ἐπικυροῦν αὐτοῖς Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν ἡμῶν Σιγγι | λιῶδες Γράμμα δηλωτικὸν τῶν ὧν ἀνέκαθεν πλουτεῖ ἡ Ἱερὰ αὕτη μονὴ γεραρῶν σταυροπηγιακῶν προνομίων. Τούτου χάριν πληροφορηθέντες ἀπὸ τε ζώσης | φωνῆς καὶ ἀξιοπίστου μαρτυρίας τοῦ ἤδη ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐνδημοῦντος Ἱερωτάτου Μητροπολίτου Κρήτης ὑπερίμου καὶ Ἐξάρχου Εὐρώπης, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητοῦ | ἡμῶν ἀδελφοῦ καὶ

³) Ἀμφότερα τὰ σιγίλλια ταῦτα κατετέθησαν ὑπ' ἐμοῦ εἰς τὸ Ἱστορικὸν Μουσεῖον Κρήτης.

συλλειτουργοῦ κυρ Χρυσάνθου⁴, ὡς τῷ ὄντι ὑπάρχει σταυροπήγιον τὸ Ἱερὸν αὐτὸ μοναστήριον, ἔτι δὲ καὶ ἐκ τοῦ Κώδικος τοῦ Κοινοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης | Ἐκκλησίας βεβαιωθέντες αὐτὸ τοῦτο. καταγέγραπται γὰρ ἐν αὐτῷ μεταξὺ τῶν σταυροπηγίων μοναστηρίων καὶ αὐτὸ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Ἱερὸν σκήνωμα τοῦ Ἀρσανίου ἐπιλεγόμενον | πληροῦν καὶ ἐτήσιον ἀνέκαθεν πρὸς τὸ Κοινόν. ἀπεδεξάμεθα εὐμενῶς τὴν αἴτησιν τῶν εἰρημέων Πατέρων ὡς εὐλογον καὶ δικαίαν, καὶ ἔγνωμεν κοινῇ καὶ συνοδικῇ | διαγνώσει ἐκδοῦναι αὐτοῖς τὸ παρὸν ἡμέτερον Πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν Σιγγιλιῶδες ἐν μεμβρόναις γράμμα. Καὶ δὴ γράφοντες ἀποφαινόμεθα συνοδι | κῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς Ἱερωτάτων Ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῖν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα τὸ διαληφθὲν Ἱερὸν μοναστήριον | τὸ τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ ἐπιλεγόμενον Ἀρσάνι κατὰ τὴν Ἐπισκοπὴν Ῥεθύμνης κείμενον, ὥπερ ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς, οὕτω καὶ εἰς τὸν | ἐξῆς ἅπαντα χρόνον ὑπάρχη μετὰ πάντων τῶν κτημάτων καὶ πραγμάτων καὶ ἀφιερωμάτων αὐτοῦ, τῶν τε ἤδη ὄντων, καὶ τῶν εἰσέπειτα προσγενησομένων, | καὶ λέγεται καὶ παρὰ πάντων γινώσκηται ἡμέτερον Πατριαρχικὸν καὶ σταυροπηγιακόν, ἐλεύθερον, ἀδούλωτον, ἀσύδοτον, ἀκαταπάτητον, καὶ ὅλως ἀνεπηρέαστον, παρὰ | παντὸς προσώπου Ἱερωμένου ἢ λαϊκοῦ, καὶ μηδενί, ἄλλῳ ὑποκείμενον, εἰμὴ μόνῳ τῷ καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτῳ Πατριαρχικῷ, Ἀποστολικῷ καὶ Οἴκουμενικῷ θρόνῳ | καὶ ὑπ' αὐτοῦ μόνον διεξαγόμενον, κρινόμενόν τε καὶ ἀνακρινόμενον, μνημονευομένου ἐν αὐτῷ ἀενάως καὶ τοῦ κανονικοῦ Πατριαρχικοῦ ὀνόματος, ὡς νενόμισται, καὶ μηδενὶ μηδὲν ὀφείλον διδόναι, εἰμὴ μόνον πρὸς τὸ Κοινόν τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας τὸ τεταγμένον ἐτήσιον γρόσα ἑκατὸν | εἰς ἔνδειξιν τῆς σταυροπηγιακῆς αὐτοῦ κλήσεως. ὀφείλωσι δὲ οἱ ἐν αὐτῷ συνασκούμενοι Ὀσιώτατοι Πατέρες διάγειν ἀμέμπως καὶ κατὰ τὸν τύπον τοῦ μοναστι | κοῦ αὐτῶν ἐπαγγέλματος, καὶ ἐν χρεῖα χειροτονίας γενόμενοι ἔχωσιν ἐπ' ἀδείας προσκαλεῖν ὃν ἂν βούλωνται τῶν πλησιοχώρων Ἀρχιερέων ἐπὶ τῷ ἐκτελεῖν τὰς χει | ροτονίας αὐτῶν. ἐν στερήσει δὲ Ἡγούμενου γενόμενοι, ἔχωσιν ἐκλέγειν κοινῇ γνώμη τὸν ἐκ τῆς ὀλομελείας αὐτῶν ἄξιον καὶ φρόνιμον ἀναφανέντα, καὶ τοῦτον | δηλοποιεῖν ἡ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλη Ἐκκλησία, ἐπὶ τῷ ἐπικυροῦσθαι, καὶ ἀναδεικνύεσθαι Ἡγούμενον. Ταῦτα ἀπεφάνθη καὶ κεκύρωται συνοδικῶς. | Ὅς δ' ἂν καὶ ὁποῖος τῶν ἀπάντων Ἱερωμένος ἢ λαϊκὸς γνώμης σκαιότητι καὶ ἀλαζονείᾳ νικώμενος τολμήσῃ ποτὲ κρυφίως ἢ φανερῶς, διασεῖσαι τὴν | σταυροπηγιακὴν ἐλευθερίαν καὶ χάριν τοῦ ἱεροῦ τούτου, μοναστηρίου, καὶ βλάβην αὐτῷ ἢ τοῖς κτήμασι καὶ ἀφιερώμασι αὐτοῦ ἐμποιῆσαι, ἢ ἐνόχλησιν τι | να

καὶ ἐπήρειαν τοῖς ἐν αὐτῷ ἀσκουμένοις πατράσιν ὅπωςδήποτε προξενῆσαι, καὶ ὅλως βουληθῆ ἀνατρέψαι μέχρι κεραίας τὰ ἐν τῷ παρόντι συνοδικῶς | ἐκπεφρασμένα, ὁ τοιοῦτος ὁποίας ἂν ἦ τάξεως καὶ βαθμοῦ, ἀφωρισμένος ὑπάρχη παρὰ τῆς Ἁγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ζωοποιῦ καὶ ἀδαιρέτου μακαρίας Τρι | ἄδος τοῦ ἐνὸς τῇ φύσει μόνου Θεοῦ καὶ κατηραμένος καὶ ἀσυγχώρητος καὶ ἄλυτος μετὰ θάνατον καὶ τυμπανιαῖος, καὶ πάσαις ταῖς πατριαρχαῖς καὶ συνοδικαῖς ἀραῖς | ὑπεύθυνος, καὶ ἔνοχος τοῦ πυρὸς τῆς γεέννης, καὶ τῷ αἰωνίῳ ἀναθέματι ὑπόδικος. Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν καὶ διηνεκῆ τὴν ἀσφάλειαν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμέ | τερον Πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν σιγγιλλιῶδες ἐν μεμβρόταις Γράμμα καταστρωθὲν κἄν τῷ Ἱεροῦ Κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας | καὶ ἐδόθη πρὸς τὸ διαληφθὲν Ἱερόν ἡμέτερον Πατριαρχικὸν καὶ σταυροπηγιακὸν μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Ἀρσάνι ἐπιλεγόμενον καὶ κείμενον ἐν τῇ νήσῳ | Κρήτῃ κατὰ τὴν Ἐπισκοπὴν Ρεθύμνης. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ χιλιοσιῶ ὀκτακοσιοσιῶ πεντηκοσιῶ κατὰ μῆνα Φεβρουάριον ἐπὶ Νεμῆσεως η'.

† Ἀνθιμος ἐλέῳ θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Ρώμης καὶ οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

† Ὁ Καισαρείας Παῖσιος	† Ὁ Δέρκων Νεόφυτος
† Ὁ Ἐφέσου Ἀνθιμος	† Ὁ Πρόεδρος Διδυμοτείχου Μελέτιος
† Ὁ Ἡρακλείας Πανάρετος	† Ὁ Κρήτης Χρῦσανθος
† Ὁ Κυζίκου Ἰωακείμ	† Ὁ Σεῦδῶν Ἰάκωβος
† Ὁ Νικομηδείας Διονύσιος	† Ὁ Σωζουαγαθουπόλεως Προκόπιος

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ε Ι Σ

1) Περὶ τοῦ Πατριάρχου Ἀνθίμου βλ. «Κρητικά Χρονικά» Ζ' σελ. 393 ὑποσ. 1.

2) Ἡ Μονὴ ὑφίσταται καὶ σήμερον κριθεῖσα διατηρητέα. Πρόκειται μᾶλλον περὶ κτίσματος τῶν τελευταίων χρόνων τῆς Ἐνετοκρατίας. Ἡ παλαιότερα σωζομένη ἐπὶ τοῦ μαγειρείου ἐπιγραφή εἶναι τοῦ 1645. Περισσότερα περὶ τῆς Μονῆς βλ. Gius. Gerola, Monumenti Veneti κλπ. Vol. terzo σ. 173, ἔνθα καὶ σχεδιαγράφημα ταύτης ὑπὸ Βασιλείου Πλάκα τοῦ ἔτους 1745. Ὁ Pashley, Travels in Crete, London 1837, I, σ. 122 ἀναφέρει τὴν ὑπαρξιν σχολῆς ἐν τῇ Μονῇ.

3) Ταῦτα διασωθέντα εὑρήνται κατατεθειμένα ἐν τῇ Ἐθνικῇ Βιβλιοθήκῃ τῶν Παρισίων. Βλ. σχετικῶς «Ν. Ἑλληνομνημῶν», 3ος, σ. 393 καὶ περιοδικὸν «Ἑλληνικά» 4ος σ. 245, Διον. Ζακυθηνοῦ, Ἀνέκδοτα πατριαρχικά ἔγγραφα τῶν χρόνων τῆς Τουρκοκρατίας, ἔνθα γίνεται λόγος καὶ περὶ τῶν χορηγηθέντων τῇ Μονῇ πατριαρχικῶν σιγγιλλίων κατὰ τὰ ἔτη 1655 καὶ 1683.

4) Διετέλεσε Μητροπολίτης Κρήτης ἀπὸ τοῦ 1843 - 1850. Ἐν τῷ παρόντι ἔγγραφῳ ὑπογράφεται ὡς συνοδικὸς κατὰ τὸ 1850. Βλ. περὶ αὐτοῦ Ε.Ε.Κ.Σ. τόμ. I, σ. 131. Ν. Τωμαδάκη, Ἐλεγχος τῶν ἐν Κρήτῃ ἀρχιερατευσάντων κ.λ.π.

2

Σιγγιλλιῶδες ἐν μεμβράνῃ γράμμα τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἀνθίμου Δ' (τὸ β') δι' οὗ ἀνανεοῦται ἡ σταυροπηγιακὴ ἀξία τοῦ ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Ρεθύμνης Μοναστηρίου τῆς Κοιμήσεως τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, τοῦ ἐπιλεγομένου Χαλεβίῃ.

Ἐν πρωτοτύπῳ ἐπὶ μεμβράνης, διαστάσεων $0,63 \times 0,59$. Ἡ μεμβράνη ὀξυνομένη εἰς τὸ κάτω μέρος σχηματίζει γλῶσσαν μετὰ ὀκτὼ ὀπῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐπικρέματα διὰ ροδοχρῶου μετάξης ἀποχρωματισμένης ἢ πατρι-
αρχικῆ βούλλα ἐκ μολύβδου ἔχουσα διάμετρον 0,07. Ἐπὶ τῆς μιᾶς ὄψεως τῆς βούλλας ὑπάρχει ἐπιγραφή: «Ἀνθιμος ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης 1848». Ἐπὶ δὲ τῆς ἄλλης ὄψεως ἢ εἰκῶν τῆς Θεοτόκου φερούσης ἐν χερσὶ τὸν Χριστὸν μὲ τὰς μεγαλογραμμάτους συντομογραφίας ΜΗ ΘΥ ΙC ΧC.

Ἀνθιμος ἑλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Πρὸς τὰ πρεσβυγενῆ καὶ καλῶς γεγονότα ἀφορῶντας καὶ ἀποβλέποντας δευτέρας ἐπισυστάσεις ἐπινοεῖν καὶ ἐπιχορηγεῖν τοῖς ἀρχαίοις οὐκ ἀπαῖδον, ἀλλὰ καὶ προσοφειλόμενον ἔργον τοῖς κατὰ καιροὺς ἐμπει-
σι | στευμένοις τοὺς πνευματικοὺς οἴκους τοῦ παγκίνου τούτου σκά-
φους τῆς ἐκκλησίας, μάλιστα δὲ τοῖς εἰς λυσιτέλειαν ἀφορῶσιν Ἱερῶν
Καταγωγίων, καὶ θείων σκηνωμάτων τὴν ἀναφορὰν, καὶ σχέσιν ἔχόν-
των εἰς | τὴν τῆς ἐκκλησίας περιοπὴν καὶ μεγαλειότητα διὰ σταυροπη-
γιακῆς ἀξίας καὶ χάριτος· οὐ γὰρ δίκαιον τὴν κοινὴν μητέρα μὴ κήδε-
σθαι τῶν οἰκείων αὐτῆς μελῶν, οἷς καταριθμεῖται καὶ τὰ Ἱερά καὶ σε-
βάσμια μοναστή | ρια, τὰ σταυροπηγιακῆ ἀξία καὶ χάριτι τετιμημένα,
ἧν καθάπαξ ἤφατο ἐκκλησιαστικῆ χειρὸς καὶ δύναμεις. Ἐπειδὴ τοιγα-
ροῦν καὶ οἱ Ὀσιώτατοι, Πατέρες τοῦ κατὰ τὴν νῆσον Κρήτην ἐν τῇ Ἐ-
πισκοπῇ Ρεθύμνης κει | μένου Ἱεροῦ καὶ σεβασμίου μοναστηρίου τι-
μωμένου ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἐπιλε-
γομένου Χαλεβίου², ἐμφανισθέντες ἤδη τῇ ἡμῶν Μετριότητι συνοδικῶς
παρακαθημένῃ διὰ κοινῆς | Μοναστηριακῆς αὐτῶν ἀναφορᾶς, καὶ δη-
λοποιήσαντες, ὅτι ἔνεκα τῶν καιρικῶν περιστάσεων καὶ ἀνωμαλιῶν σὺν
τοῖς λοιποῖς σκεύεσι καὶ ἄλλοις κειμηλίοις ἀπωλέσθησαν καὶ ἐξίτηλα
ἐγένοντο καὶ τὰ ἐπικεχορηγη | μένα τῇ μονῇ αὐτῶν Πατριαρχικὰ καὶ
συνοδικὰ σιγγιλλιῶδη Γράμματα, τὰ τὴν σταυροπηγιακὴν αὐτῆς ἀξίαν
χάριν τε καὶ ἐλευθερίαν ἐμφαίνοντα³, ἐξητήσαντο θεομῶς ἐπιχορηγη-
θῆναι αὐτοῖς Πατριαρχικὸν | καὶ συνοδικὸν ἡμῶν Σιγγιλλιῶδες Γράμ-
μα, δηλωτικὸν τῶν ὧν ἀνέκαθεν πλουτεῖ ἡ Ἱερά αὕτη μονὴ γεραρῶν
σταυροπηγιακῶν προνομίων. Τούτου χάριν πληροφορηθέντες ἀπὸ τε
ζώσης φωνῆς καὶ ἀξιοπίστου | μαρτυρίας τοῦ ἤδη ἐν Κωνσταντινουπό-

λει ἐνδημοῦντος Ἱερωτάτου Μητροπολίτου Κρήτης ὑπερίμου καὶ ἐξάρχου Εὐρώπης, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητοῦ ἡμῶν ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ κυρ Χρυσάνθου⁴, ὡς τῶντι ὑπάρχει | σταυροπήγιον τὸ Ἱερὸν αὐτὸ μοναστήριον, ἔτι δὲ καὶ ἐκ τοῦ Κώδικος τοῦ Κοινοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας βεβαιωθέντες αὐτὸ τοῦτο, καταγράφεται γὰρ ἐν αὐτῷ μετὰ τῶν σταυρο | πηγιακῶν μοναστηρίων καὶ αὐτὸ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Ἱερὸν σκῆνωμα τοῦ Χαλεβίου ἐπιλεγόμενον, πληροῦν καὶ εἰρήσιον ἀνέκαθεν πρὸς τὸ Κοινόν, ἀπεδεξάμεθα εὐμενῶς τὴν αἴτησιν τῶν εἰρημένων Πατέρων ὡς | εὐλογον καὶ δικαίον, καὶ ἔγνωμεν κοινῇ καὶ συνοδικῇ διαγνώσει ἐκδοῦναι αὐτοῖς τὸ παρὸν ἡμέτερον Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν Σιγγιλλιῶδες ἐν μεμβράναις Γράμμα. Καὶ δὴ γράφοντες ἀποφαινόμε | θα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς Ἱερωτάτων Ἀρχιερέων καὶ ὑπερίμων, Τῶν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῖν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα τὸ διαληφθὲν Ἱερὸν μοναστήριον, τὸ τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσε | ως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ ἐπιλεγόμενον τοῦ Χαλεβίου ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κρήτης κείμενον, ὡσπερ ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς κατὰ τὰς ἐκτεθείσας ἀποδείξεις, οὕτω καὶ εἰς τὸν ἐξῆς ἅπαντα χρόνον ὑπάρχη με | τὰ πάντων τῶν πραγμάτων καὶ κτημάτων καὶ ἀφιερωμάτων αὐτοῦ κινητῶν τε καὶ ἀκινήτων τῶν τε ἤδη ὄντων καὶ τῶν εἰσέπειτα προσγενησομένων καὶ λέγεται καὶ παρὰ πάντων γινώσκηται ἡμέτερον Πα | τριαρχικὸν καὶ σταυροπηγιακὸν ἐλεύθερον, ἀδούλωτον καὶ ἀκαταπάτητον, καὶ ὅλως ἀνεπηρέαστον παρὰ παντὸς προσώπου Ἱερωμένου ἢ λαϊκοῦ, καὶ μηδενὶ ἄλλῳ ὑποκείμενον, εἰμὴ μόνῳ τῷ καθ' ἡμᾶς | ἁγιωτάτῳ Πατριαρχικῷ Ἀποστολικῷ καὶ Οἰκουμενικῷ Θρόνῳ, καὶ ὑπ' αὐτοῦ μόνου διεξαγόμενον, κρινόμενόν τε καὶ ἀνακρινόμενον, μνημονευομένου, ἐν αὐτῷ ἀενάως καὶ τοῦ κανονικοῦ Πα | τριαρχικοῦ ὀνόματος, ὡς ρεῖνόμεναι, καὶ μηδενὶ μηδὲν ὀφείλον διδόναι, εἰμὴ μόνον πρὸς τὸ Κοινόν τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας τὸ τειταγμένον εἰρήσιον γρόσια ἑκατὸν εἰς ἔνδει | ξιν τῆς σταυροπηγιακῆς αὐτοῦ κλήσεως, καὶ λαμβάνειν τὴν συνήθη τῆς παραλαβῆς ἀπόδειξιν. ὀφείλουσι δὲ οἱ ἐν αὐτῷ συνασκούμενοι Ὁσιώτατοι Πατέρες διάγειν ἀμέμπως, καὶ κατὰ τὸν τύπον τοῦ | μοναστικοῦ αὐτῶν ἐπαγγέλματος, καὶ ἐν χρεῖα χειροτονίας γενόμενοι, ἔχωσιν ἐπ' ἀδείας προσκαλεῖν ὃν ἂν βούλωνται τῶν πλησιοχώρων Ἀρχιερέων ἐπὶ τῷ ἐκτελεῖν τὰς χειροτονίας αὐτῶν, ἐν στερήσει | δὲ ἡγουμένου γινόμενοι, ἔχωσιν ἐκλέγειν κοινῇ γνώμῃ τὸν ἐκ τῆς ὀλομελείας αὐτῶν ἄξιον ἀναφανέντα, καὶ τοῦτον δηλοποιεῖν τῇ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ἐπὶ τῷ ἐπικυροῦ | σθαι καὶ ἀναδεικνύεσθαι ἡγούμενον. Ταῦτα ἀπεφάνθη καὶ κεκύρωται συνοδικῶς. Ὅς δ' ἂν καὶ ὁποῖος τῶν ἀπάντων Ἱερωμένος ἢ λαϊκὸς γνώμης σκαιότητι καὶ ἀλα-

ζονία νικώμενος τολμή | ση ποτὲ κρυφίως ἢ φανερώς διασεῖσαι τὴν σταυροπηγιακὴν ἐλευθερίαν καὶ χάριν τοῦ Ἱεροῦ τούτου μοναστηρίου, καὶ βλάβην αὐτῷ ἢ τοῖς κτήμασι καὶ ἀφιερώμασιν αὐτοῦ ἐμποιῆσαι. ἢ ἐνόχλη | σίν τινα καὶ ἐπήρειαν τοῖς ἐν αὐτῷ ἀσκουμένοις Πατρῶσιν ὅπωςδὴποτε προξενῆσαι, καὶ ὅλως βουληθῆ ἀνατρέψαι μέχρι κεραίας, τὰ ἐν τῷ παρόντι συνοδικῶς ἐκπεφασμένα, ὁ τοιοῦτος ὁ | ποίας ἂν ἢ τάξεως καὶ βαθμοῦ, ἀφωρισμένος ὑπάρχη παρὰ τῆς ἀγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ζωοποιῦ καὶ ἀδαιρέτου μακαρίας Τριάδος τοῦ ἐνὸς τῆ φύσει μόνου Θεοῦ καὶ κατηραμένος, καὶ | ἀσυγχώρητος, καὶ ἄλυτος μετὰ θάνατον καὶ τυμπανιαῖος, καὶ πάσαις ταῖς πατρικαῖς καὶ συνοδικαῖς ἀραῖς ὑπεύθυνος, καὶ ἔνοχος τοῦ πυρὸς τῆς γεέννης, καὶ τῷ αἰωνίῳ ἀναθέματι ὑπόδι | κος. Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν καὶ διηνεκῆ τὴν ἀσφάλειαν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν Σιγγιλλιῶδες ἐν μεμβράναις Γράμμα, καταστρωθὲν κὰν τῷ | Ἱεροῦ Κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ ἐδόθη πρὸς τὸ διαληφθὲν Ἱερὸν ἡμέτερον Πατριαρχικὸν καὶ σταυροπηγιακὸν μοναστήριον τῆς ἐνδόξου Κοιμήσεως | τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, Χαλέβιον ἐπιλεγόμενον καὶ κείμενον ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ κατὰ τὴν Ἐπισκοπὴν Ῥεθύμνης.

Ἐν εἵξει σωτηρίῳ χιλιοσιῶ ὀκτακοσιοσιῶ πενηκοσιῶ κατὰ μῆνα Μάρτιον Ἐπὶ Νειμήσεως ὀγδόης.

† Ἄνθιμος Ἐλέφ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

† Ὁ Καισαρείας Παῖσιος	† Ὁ Δέρκων Νεόφυτος
† Ὁ Ἐφέσου Ἄνθιμος	† Ὁ Πρόεδρος Λιδυμοτείχου Μελέτιος
† Ὁ Ἡρακλείας Πανάρετος	† Ὁ Κρήτης Χρῦσανθος
† Ὁ Κυζίκου Ἰωακείμ	† Ὁ Σερόδων Ἰάκωβος
† Ὁ Νικομηδείας Διονύσιος	† Ὁ Σωζουαγαθουπόλεως Προκόπιος

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ε Ι Σ

¹⁾ Βλ. περὶ αὐτοῦ ὑποσ. 1 προηγουμένου σιγιλλίου.

²⁾ Ἡ Μονὴ φέρεται διαλελυμένη μετὰ τὸ 1781. Βλ. Ν. Παπαδάκη, Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κρήτης, Χανιά 1936, σ. 92. Περὶ τῆς παλαιότερας ἱστορίας τῆς Μονῆς οὐδὲν τυγχάνει γνωστόν, πλὴν τῶν ὄσων ἀναφέρονται ὑπὸ G i u s. G e r o l a, Monumenti Veneti κ.λ.π. Vol. terzo σ. 173.

³⁾ Περὶ τούτων οὐδαμοῦ ἄλλου γίνεται λόγος. Φαίνεται ὅτι ἀπωλέσθησαν διὰ παντός.

⁴⁾ Βλ. περὶ αὐτοῦ ὑποσ. 4 προηγουμένου σιγιλλίου.

ΚΑΤΙΝΑ ΤΣΑΣΤΑΡΩΝΑΚΗ